

OKRUGLI STOL
„ZEMLJE ANTIČKOG ILIRIKA PRIJE I POSLIJE
MILANSKOG EDIKTA“ - FILOZOFSKI FAKULTET U
SARAJEVU, MAJ 2013. GODINE
/PRIKAZ SKUPA/

Odsjek za Historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu je, u čast jubileja 1700 godina od donošenja Milanskog edikta, organizirao okrugli stol sa temom „*Zemlje antičkog Ilirika prije i poslije Milanskog edikta*“, koji je održan početkom maja u Sarajevu. Time se i ova institucija uključila u globalne procese obilježavanja edikta cara Konstantina I Velikog iz 313. Godine, koji je po prvi put prihvatio kršćanstvo kao ravnopravnu religiju u rimskom carstvu, a koji je kulminirao organizacijom velikog naučnog skupa u njegovom rodnom Naisu /Nišu/, u organizaciji tamošnjeg Pravnog fakulteta, o kojem donosimo poseban prikaz u ovom broju. Okrugli stol je otvorio uvodnim izlaganjem doc.dr.sc. Salmedin Mesihović, rukovodilac kolegija starog vijeka na Odsjeku, koji je obradio temu „Galerijev edikt“- formalnu preteču Milanskog edikta, donešen od kontraverznog imperatora ilirskih korijena /rodenog u Felix Romuliani, današnjem Gamzigradu kod Zaječara, barem po nalazima srpskih povjesničara/. Organizatori su se potom s pravom oprijedjelili za dva pregledna izlaganja; u prvom je Naila Uzunović-Hasičić obradila temu „Zemlje i narodi antičkog Ilirika u historiografskim radovima Strabona i Plinija Starijeg“ i time dala obradu svjetovnih vrela, dok je drugi referat podnijela Belma Ćuzović koja je prezentacijom teme „Odnos kršćanskih izvora prema caru Konstantinu i drugim rimskim vladarima“ dala korektan pregled crkvenih izvora o caru Konstantinu I Velikom. Nakon ova dva centralna izlaganja slijedili su pojedinačni referati Ivane Božić koja je obradila Gornju Meziju, kao krajnju granicu Ilirika, te Senaida Bolića „Konstantinovo djetinjstvo i mladost u Meziji i njegov stav prema kršćanstvu u tom periodu života“ koji je prouzrokovao i prvu polemiku među učesnicima. Naime, mr. Amra Šaćić se u svom inspirativnom izlaganju vjerske politike Konstantina Velikog, od dolaska na vlast do bitke na Milvijskom mostu, kroz vizuru savremene antičke historiografije, kritički osvrnula na iznešene tvrdnje o Konstantinovom kršćanstvu, nudeći uporište u savremenoj historiografskoj misli britanske i američke periodike. Gosti sa Pravnog fakulteta iz Sarajeva, doc.dr. Dževad Drino i saradnica Benjamina Londrc su obradili Milanski edikt kroz prizmu pravne nauke, dok su mladi autori

Nedim Mehić („Provincija Dalmatia“) i Ajdin Kmetaš („Maritimum Dalmatia“) obradili izvore, nastanak i status rimske provincije Dalmacije. Gost sa Univerziteta „Džemal Bijedić“ iz Mostara, mr. Almin Marić je znalački obradio temu „Počeci antike na području današnje Hercegovine - doba ilirskog helenizma“, Arnes Džido vjerski i ekonomski razvoj prostora današnje Bosne i Hercegovine u IV stoljeću, a autorski dvojac Edin Bujak i Adisa Lepić, pregled ranog kršćanstva na području današnje Bosne i Hercegovine. Uvaženi latinista, dr.sc. Drago Župarić je prezentirao zanimljivu raspravu „Konstantinski preokret i značenje Milanskog edikta za crkvu“, sagledavajući vrlo značajan religijski, tačnije kršćanski aspekt donošenja i primjene ovog edikta, a mlada asistentica Dijana Beljan je dala pregled „Paganskih rimskih autora o kršćanstvu prva dva stoljeća“.

U nastavku daljeg rada pažnja je okrenuta drugoj ilirskoj provinciji – Panoniji, kroz radove Merise Kliko i Edina Veletovca „Kratki pregled panonije i Rima tokom VIII stoljeća“, potom opet Merise Kliko „Historijski razvoj glavnih urbanih centara Panonije“, Dženana Brigića „Narodi natičke Panonije“ i ponovno Edina Veletovca „Osvrt na religijsku i ekonomsku sliku Panonije“. Rad skupa je popraćen od strane medija, te studenata dodiplomskog i postdiplomskog studija sa Odsjeka, a završen je zaključnim razmatranjima u kojima je ponovno skrenuta pažnja na svezremenski i svereligijski značaj Milanskog edikta.

Šta, na kraju, reći o značaju skupa?

Odsjek za Historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu je jedna od rijetkih institucija u Bosni i Hercegovini koja je uopće obilježila značajan jubilej - 1700 godina Milanskog edikta, i zasluge pripadaju, kako odboru recenzenata na čelu sa doc.dr. Salmedinom Mesihovićem, tako i neposredno Organizacionom odboru kojim je rukovodila visprena i uvijek prisutna mr. Amra Šaćić. Prava je šteta što skup nije privukao pažnju i autora sa ostalih Odsjeka Filozofskog fakulteta, prvenstveno filozofa i sociologa religije ili antičke filozofije (ima li ih?), ali na takvu disharmoniju su nas oni sami već odavno, nažalost, navikli! Ono što najviše raduje svakog učesnika je veliki broj mladih autora koji su svojim saopćenjima i pisanim radovima dali značajan obol da gerijatrijska slika skupa bude, za naše prilike, nezamislivo povoljna i u kojoj je dolepotpisani bio jedini sijedi učesnik. Bilo je zadovoljstvo slušati izlaganja i čitati radove i družiti se sa tako mladim osobama, ali ne na uštrb kvaliteta izloženih radova, što posredno govori i o daljnjoj orijentaciji, budućim aktivnostima i orijentaciji samog Odsjeka - sve pohvale!